

BIBLIA

Az áprilisi elmélkedéseket Lipien Mihály és Krémer Ibolya közösen készítették, a májusiakat pedig a soproni közösség tagjai: Csizovszki Róbert, Némethné Szigethi Kata, Bertalan Gábor és Schaul Árpád.

Április 6. — Nagyböjt 5. vasárnapja — Jn 12,20–33 — „Látni szeretnénk Jézust!”

Közeleg húsvét ünnepe. Az Isten imádására Jeruzsálembé érkezett zsidók között a görög diaszpórából érkezők is kíváncsiak Jézusra. A Betsaidából származó Fülöphöz fordulnak kérésükkel. Milyen nagy öröm a tanítványnak, hogy a hellén kultúrkörből érkezők is érdeklődést mutatnak Mesterük iránt. Az egyházi hatalom folyamatos támadása és lejárató kampánya ellenére szaporodik az érdeklődők száma. Beindul a közösségi diplomácia. Fülöp a kérést Andrásnak továbbítja, majd együtt terjesztik a kíváncsiskodók kérését Jézus elé. A 23. vers írja: „Jézus ezt válaszolta.” Amit azonban mond, az nem válasz a tanítvá-

nyok kérésére. Jézus mondatai szíve legmélyéről érkeznek. A lényegük az, hogy már nincs idő értelmetlen fogadásokra, találkozásokra. Nem forgácsolhatja szét hátralévő kevés idejét a nézelődni és találkozgatni akarók csoportjaira. Amit Jézus mond, az a küldetés továbbadásának törvénye: „Ha a búzaszem nem hull a földbe, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12,24). Tudja, hogy tanításának szükségyszerű következménye a személyes pusztulás. Ennek elvállalásából nő ki a sok termés. Közhelyként emlegetjük Tertullianus mondását: „A vértanúk vére új keresztények vetőmagja lesz”

(Apologeticus 50). Csakhogy ez a vetőmag mára elfogyni látszik. Természetesen ma is sokan vannak, akik kereszténynek vallják magukat, sok-sok áldozatot hoznak életükben, de ez már nem igazi vetőmag. A mai mezőgazdasági szakkifejezések közül leginkább a fémzárolt vetőmagok elnevezés illik rájuk. Kinézetre szép a termésük, de izre egészen más, és a további vetésre már alkalmatlanok. Ilyenné lett a mesterségesen létrehozott kereszténység. A Lélek eredeti spontaneitása eltűnt belőle. Tele lett (gén)manipulációval és tartósítószerrel. Jézus nem diplomata életmódot kínál, amely szentelésekből, beiktatásokból, fogadásokból, tárgyalásokból áll. Az Ő életmódja halálosan komoly. Nem külső intézmény szabályozza hivataloszerűen tevékenységét, hanem az élet és a világ megoldatlan kérdéseire ad helyes választ és megoldást. Mellébeszélni, a külsőségeknek élni a világ fiai szoktak. Mi nem vehetjük át tőlük ezt a stílust és tartalma(tlanságot). Nekünk a valódi Jézust kell követnünk!

Testvérem! Te is látni szeretnéd Jézust? Melyiket? Az üldözött názáreti tanítót, vagy az Egyház legfőbb Főpapját?

Április 13. — Virágvasárnap — Mk 14,1–15,47 — „Hozsanna! – Feszítsd meg!”

Virágvasárnapon a keresztény egyházak templomaiban a Passió története hangzik el. A katolikus egyház liturgiája azonban teljesebbé teszi ennek az ünnepnek a szertartását azzal, hogy a mise előtt barkát szentelnek, és a pap a ministránsokkal közösen vonul az oltárhoz. Ez jeleníti meg jelképesen Jézus jeruzsálemi bevonulását. A virágvasárnapi szertartás jelentősége a barkaszentelés és a passió között húzódik. Mi zajlott le az emberekben a két eseményt átélő időszak között? A pap a barkaszenteléshez piros palástot vesz fel. A piros szín – ellentétben a politikával – kedvencünk a liturgiában. A vértanúk ünnepnapjain kívül barkaszenteléskor és pünkösöd ünnepén használja az egyház szertartása. A meggyőződést, a megvilágosodást, a találkozást, a hűséget, az istenélményt és az áldozathozatalt jelenti számunkra. (Amikor feleségem piros színű ruhadarabot ölt magára, akkor is az jut eszembe, hogy minden áldozatot meg kell hoznom, hogy hűségünk, mint a csipkebokor,

úgy lángoljon.) A lelkes nép kitörő örömmel ünnepli Jézust. Pálmaágakat lengetnek körülötte, az útra ruháikat terítik elé. Ha nem tudnám, hogy jelképes cselekedetével Jézus az ószövetségi Írásokra akar emlékeztetni, el sem hiszem, hogy ezt képes volt megtenni. A dicsőség keresése, önmaga ünneptelése, a személyi kultusz idegen attól, amit addig mondott és tett. Zakariás próféta jövendölését teljesíti be: „Nézd, közeleg királyod: ...alázatos, számaron jó, számár hátán, számarán csikáján..., és békét hirdert a népeknek” (Zak 9,9–10), és Habakuk próféta szavaira figyelmeztet, amikor ezt mondja: „...Ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak megszólalni” (Lk 19,40; Hab 2,11). Ez az ünneplő tömeg húsvét ünnepe előtt, Jeruzsálemben kívül ünnepel. A nép, az „istenadta nép”, amelyről Lenin azt mondta, hogy olyan, mint egy bunkó, amellyel egy ügyes szónok arra sújt le, akire akar. Ezt az ünneplő, lelkes tömeget veszi irányítása alá Jeruzsálemből a zsidó vallási hatalom. Rövid idő

leforgása alatt rájönnek, hogy célszerű és praktikus lecsillapodni, ha nem akarnak bajt maguknak. Megmondják nekik, hogy téved a szemük, fülük és a szívük, mert a bevonuláskor ünnevelt Názáreti nem Messiás, hanem csupán egy eretnek, csaló, aki ártalmas a zsidóságra. A jeruzsálemi bevonulástól az elítélésig tart Jézus tragédiája. Rövid idő, és az emberek tudják: már nem hozsannázni kell, hanem „Feszítsd meg!”-et kiáltani. Akinek nincs szilárd meggyőződése, akit nem jellemez az önálló és szabad gondolkodás, az a pillanatnyi politikai szónokok propagandabeszéde irányítja. Ma ideáll és idepszavaz, holnap odaáll és odaszavaz. Azért, mert a hordószónok azt mondta neki. Virágvasárnap a döntés felelősségének napja. A személyes döntésé.

Testvérem! Te is gyakran változtattad a véleményedet? Mi vezet ebben? Az igazág keresése, vagy az egyéni személyes érdek? Téged ki irányít? A lelkiismereted, vagy a hordószónokok beszéde?

Április 20. — Húsvétvasárnap — Mk 16,1–7 —

„Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keresitek?”

Húsvét ünnepének reggelén így köszöntötték egymást az őskeresztények: „Krisztus feltámadt!” Aki értette ezt a jelszószerű hitvallást, megadta a választ: „Valóban feltámadt!” Ez a rövid krédó megerősítette őket abban, hogy

Jézus tanítása, életútja nem volt hiábavaló, a csúfos kereszthalállal nem pecsételődött meg a názáreti ács sorsa, hanem túlélte legyőzőit. Ezt az időszakot követi a jézusi esemény fokozatos eltorzításának és a lényeg eltakarásá-

nak korszaka, amelynek eredményeként az Egyház főideológusa leírta azokat a sorokat, amelyben a feltámadásnak nevezett esemény került a tanítás középpontjába: „Ha pedig Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a mi igehir-

detésünk, s hiábavaló a ti hitetek” (1 Kor 15,14). Pállal vitába szállva hiszem és hirdetem: Jézus élete és tanítása számomra a feltámadásnak nevezett esemény nélkül is abszolút hiteles, és követendő mérce. Keresztény emberhez méltatlan dolog elbújni a feltámadásnak nevezett esemény mögé. Ez a gondolat vezette Fodor Sándor író is, amikor papírra vetette A feltámadás elmarad című művét. Számomra minden keresztény testvérem élete hiteles a múltban, a jelenben és az eljövendőben, ha az illető szolgál, ad és lemond az erőszakról. Ha pedig mindezekről

olyan radikálisan tesz tanúságot, hogy a világ az életére tör, én akkor is hiszek neki, ha testi halálát követően néhány napon belül nem támad fel. Húsvét nem a látványos csoda ünnepe. Aki annak tartja, az vallási pótszelekvést végez, és érvényesek rá Marx Károly szavai, miszerint számára a vallás csak ópium. A húsvét a Jézus mellett tanúságot tevő emberek ünnepnapja. Bizonyágtétel arról, hogy a hitvalló keresztény életnek – a közvetlenül vagy közvetve elszenvedett – erőszakos halál ellenére is van értelme. A világot jobbá lehet, és jobbá kell tenni. Ez akkor is igaz, ha lát-

ható eredményét világméretekben már nem tapasztalhatjuk meg. A húsvéti liturgia feltámadási körmenete számunkra tanúságtevést és meghívót jelent. Megerősödést abban, hogy testvéreimmel jó úton járunk, összetartozunk, „egymás nélkül nem jutunk tovább,,. Meghívó mindazok számára, akik úgy érzik, hogy életüknek nincs iránya és tartalma.

Testvérem! Számodra melyik a fontosabb: Jézus tanítása, vagy feltámadása? A hétköznapi élet körmenetében az együtt haladók közé, avagy az ácsorgó nézelődők közé tartozol?

Április 27. — Húsvét 2. vasárnapja — Jn 20,19–31 —

”Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek!,,

A keresztre feszítés utáni napoknak a csüggedés, kétely, összezavarodottság volt a jellemzője. A tanítványok körében éppúgy, mint a zsidó vallási vezetők között. Félelem mindkét oldalon. A tanítványok félelme a hatóságok terrorjától és leszámolásától; a vezetők félelme a mozgalom újraeledésétől és megerősödésétől. Ebbe a konstellációba ágyazva – az események megtörténte után közel 60–70 évvel – veti papiruszra János apostol Jézus megjelenésének történetét. A negyedik evangélista oly szépen mutatja be ennek a találkozásnak az eseményét, hogy az olvasónak olyan érzése támad, mintha helyszíni tudósítást olvasna. Megkísért bennünket a gondolat, hogy riportnak tekintsük ezt a leírást. Aki azonban ismeri János apostol írásait és szemléletmódját, annak sejtenie kell, hogy itt sokkal többről van szó, mint egyszerű tudósításról. Ebben az evangéliumi részletben pontos lenyomatot kapunk az ös-

gyházról. Willi Marxsen, a jeles protestáns biblikus teológus Az Újszövetség mint az egyház könyve című művében leírja, hogy az Újszövetségi Szentírás nem más, mint az ősegyház prédikációs gyűjteménye. Ebből a nézőpontból megközelítve könnyebb megértenünk a szöveget. Az első század keresztényei már nem rendelkeztek azzal az élménnyel és tapasztalattal, amelyet Jézus személye jelentett az első tanítványoknak. Az ő hitük megerősítését szolgálta a hitetlen Tamás története, de rajtuk keresztül mindazokét is, akik már nem ismerhették személyesen Jézust. Így fogalmazódik meg ebben a csodálatosan felépített hitvallási műfajban a jelenkori és jövőbeli keresztény számára szóló mondat: ”Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek,, (Jn 20,29)! Amikor Ibo-lyámmal ezen a részen közösen elméltünk, a szöveg másik nagy tanítására is rácsodálkoztunk, mely szerint a tanítványainak megjelenő Jézus az

(ős)egyházat jelenti, amelyben Őt megtapasztalhatjuk. Van azonban egy nagyon fontos jellemző, mégpedig a megsebzettség, azaz a keresztre szegezésben megsérült kéz és a szúrástól megsérült mellkas. Ez is leírása, bemutatása Jézus egyházának, amelyet a sebek jellemeznek. XXIII. János pápát egy alkalommal fiatalok keresték fel. Megkérdezte tőlük, hogy fel tudnák-e sorolni az egyház ismertetőjegyeit. A fiatalok, mint a jó tanulók, felsorolták a Krédóban tanultakat: egy, szent, katolikus, apostoli. Egy még hiányzik, mondta a pápa, de mivel nem tudták a választ, ezért megmondta nekik: szenved. Ez a szenvedés és megsebzettség azonban nem belülről, az egymásnak okozott bántásokból származik, hanem attól a világtól, amely nem képes elviselni és eltűrni a Jézushoz hűséges hitvallók jelenlétét.

Testvérem! Te sebet ejtő, vagy sebet hordozó vagy? A Te hited és életed csodára váró, vagy csodát tevő?

Május 4. — Húsvét 3. vasárnapja — Lk 24,35–48 —

Tapasztaljátok meg, hogy életre keltem!

A nagypéntek utáni eseményekről az evangéliumok nem teljesen egységesen számolnak be (a megjelenések, találkozások formája, gyakorisága, a tanítványok létszáma stb.) Egybehangzó véleményük alapján néhány állítást tehetünk az eseményekről:

1. Megállapíthatjuk, hogy sírba tétele után Jézus legalább egyszer úgy találkozott tanítványaival, hogy mindannyian jelen voltak. A mai evangélium éppen ezt a pillanatot ragadja meg.

2. Jézus nem szellemi valóságában jelenik meg, hanem megtapintható húsvér-csont formájában, váratlanul „egyszer csak ott állt közöttük” (ld. Csia La-jos fordítása).

3. Jézus (tudatos, belülről fakadó döntése következtében) már nem vállalja a nyilvános működést-szereplést,

ezért kíván zárt ajtók között és csak bizalmi körben találkozni tanítványaival. Távozása előtt ezt a találkozást végső búcsúzásnak szánja.

4. Jézus távozása végleges. A későbbiekben már nem kezdeményez valóságos találkozást. Tartózkodási helyét (esetleg másutt való működésének színhelyét) nem kívánja közölni tanítványaival.

A találkozást a tanítványok részéről félelmek, kétségek, belső nyugtalanság és bizonytalanság hatja át. Jézus nyugalomra inti tanítványait: „Miért vagytok nyugtalanok? Miért szállnak fel fontolgatások szívetekben? Tapasztaljátok meg, hogy életre keltem. Tapasztaljátok meg, hogy valóban én vagyok! Az Istenbe vetett hit és bizalom, ahogy engem, úgy titeket is életre kelt. Legyetek ti is, hozzám hasonlóan, az Atya szeretett

gyermekei. Ti fogjátok folytatni, amit elkezdtem, egyrészt mert már mindent átadtam nektek, másrészt mert egyszer a tanítványnak is tanítónak kell válnia. Ezután ti fogjátok hirdetni – Jeruzsálemtől kezdve az összes nemzetek között – az általam tanítottakat és a szívetekben átélte, »felülről« kapott tanításokat.”

Elfogadtam-e, hogy Isten engem is, mint Jézust, szeretett gyermekeként tart számon?

Van-e fülem rá, meghallom-e az Istentől kapott gondolatokat?

Vállalom-e a tőlem kért belső átalakulást, és képes vagyok-e radikális változásokat megélni?

Eltűntek-e belső nyugtalanságaim? Határozott vagyok-e küldetésemben, vagy továbbra is „fontolgatások szállnak fel szívemből”?

Május 11. — Húsvét 4. vasárnapja — Jn 10,11–18 —**„...ezt a feladatot kaptam Atyámtól”**

Jézus Istentől kapott és elfogadott feladatot élt meg, és adott át nekünk példaként, megmutatva ezzel azt a fajta felelősséget, melyet a pásztor érez és vállal a juhaiért. A legtöbbet adja: az életét.

A kérdést én sem kerülhetem el: Mit kaptam én Istentől, Jézustól, mi az én feladatom? Kik azok, akiket rám bízott az életemben, és talán a legfontosabb kérdés: Kire hallgatok?

Feladatom nem lehet más, mint Isten iránti hűségem és hitem újra és újra történő megerősítése. Tudjam a nehéz percekben is mondani: „Lehet, hogy Te elhagytál engem, de én nem hagyok el Téged!” A bizonyosság, hogy hiszem, hogy várnak „odaát”. Tudjam azt mon-

dani: „Legyen akaratod szerint, még ha nem is értem az életem nehézségeit.”

Hallgassak a bennem élő Istenre a csendes percek mélyén, hogy lelkem időről időre megújulhasson, és a helytelen rossz döntéseket megállíthassam; hogy a helytelen életmódból visszafordulhassak, és megtanuljak megbocsátani önmagamnak és másoknak; hogy szívem megteljen szeretettel és fénnel, hogy lelkem békére találjon. Hiszen a csendben az értelem felemelkedik, a lélek megnyugszik, a test pedig megpihen Isten előtt.

Felelős vagyok a körülöttem élő emberekért, a családomért és gyermekeimért.

Felelős vagyok azért, hogy a különböző élethelyzetekben a harmónia fenntartására törekedjem, s ha az elveszik is, igyekezzem minél előbb visszaszerezni. Inkább megálljak, mint túllépjek. Inkább elégedjek meg a kevesebbrel, mint hogy tönkretegyem magamat és másokat. Jóllelkés előtt toljam el a tálat. És ne akarjak „túlbirtokolni” másokat.

Aki megtalálja lelke „közepét”, az önmagára és Istenre talál: az lát, tud, ért, s ahogy él és cselekszik, az kedves embernek és Istennek egyaránt. Mert aki szeret, az előbb utóbb jó emberré válik, és így teljesíti a rábízottakat.

Május 18. — Húsvét 5. vasárnapja — Jn 15,1–8 — Szaporíts te is egy szőlővesszőt!

Jézus az igazi szőlőtő, és én vagyok a szőlőműves. – Télen a szőlő nyugalmi stádiumban van, de belül, ha lassan is, biológiai folyamatok zajlanak. A tél egyben a metszések ideje is: levágjuk a letermett vesszőket, s ezzel megfiatalítjuk a tőkét. S hogy mi a letermett vesszők sorsa? Összeszedik, tűzre vetik és elég. De a vesszőket felhasználhatom szaporításra, mégpedig egy önálló, életképes szőlőtőke kialakításához. „En vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők; aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz.”

De amíg elérkezik a szüret ideje, sok a tennivalónk. A szőlőtőkét ápolni, gondozni kell. Biztosítanunk kell fejlődésé-

hez az optimális feltételeket: hő, víz, fény, tápanyag. Védünk meg a kórokozóktól, kártevőktől, gyomnövényektől. De a végén nem marad el a jutalom – gazdag termést kapsz.

Úgy gondolom, Jézus is ezt szeretné. Ahogy a termő szőlőben, úgy a fejedben is rendet, tisztaságot kell tartanod. Döntsd el, hogy mit akarsz a vesszővel: elégeted, és semmivé válik, vagy azt mondd: igen, szaporítok egy vesszőt, majd még egyet, s így tovább. Ha Jézust követed, próbálj magad mellé társakat keresni, akikkel együtt mész az úton. Hozzatok sok és sokféle gyümölcsöt, mert minden fajta egy kicsit más, és mi emberek, mi is különbözőek vagyunk,

de ez így van jól. Arra választott ki minket, hogy az ő szeretetét adjuk tovább az embereknek. Bármit is teszünk, azt olyan szeretettel fejük, mint ő. Ahogy a szőlő hajtása fejlődik az ősz beálltáig, úgy fejlődünk mi is életünk folyamán. Ne elégedjünk meg azzal, akik vagyunk, hanem töltekezzünk az élet számos területén, és egyben mutassunk példát is vele. Ahogy a fürtön a szőlőszemek egymás mellett, úgy éljünk mi is békeességben, szeretetben és bizva egymásban. Családjaink, közösségeink összetartó erők, hogy gyermekeink számára a Jézushoz vezető út példamutató legyen.

Május 25. — Húsvét 6. vasárnapja — Jn. 15,9–17 — „Barátainnak mondalak Titeket!”

Bár a bekezdésnek szinte mindegyik mondata olyan súllyal bír, hogy könyvtárakat lehetne megtölteni ezek elemzésével, én nem a legközpontibb témát választottam. Mióta az eszemet tudom,

mindig megdöbönt és melegséggel tölt el Jézusnak az a mondata, hogy „barátainnak mondalak titeket”. A barátság számomra olyan kapcsolatot jelent, amely messze felette áll a vérségi, elv-társi, hit-társi kapcsolatnak. Olyan szintje ez az emberi kapcsolatnak, amikor a szeretetnek már nincsenek feltételei, elvárásai, korlátai. Ezért megdöböntő számomra, hogy Jézus barátainak nevezi az őt követőket, tehát téged is, engem is...

Indoklása egyszerű: „mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam”. Ez így nem tűnik olyan nagy dolognak, de ha azt mondom, hogy Jézus számára a legnagyobb érték az Atyától hallott tanítás volt, akkor így fordíthatnám le a mondatot: „mert szívem minden kincsét nektek adtam”. Nem a farizeusoknak, nem is a tömegnek adta át mindenét, hanem azoknak, akiket ilyen baráti szeretettel szeretett.

Azonban ahhoz, hogy egy baráti kapcsolat kialakulhas-

son, két félre van szükség: kevés az, hogy Jézus a barátjának tekint engem, nekem is barátomnak kell tekintenem őt. És hogyan bizonyíthatnám leginkább a barátságomat, ha nem úgy, hogy én is átadom a szívemet, és megpróbálok úgy élni, ahogy a Barátomtól tanultam, ahogy azt ebben a néhány mondatban többször is olvashattuk: Szeressétek egymást! Csak azáltal lehetünk Jézus barátai, ha egymást úgy tudjuk szeretni, ahogy Ő szeret minket: feltételek, elvárások és korlátok nélkül! Ha így teszünk, meg fogjuk tapasztalni, hogy a barátság nem egy statikus kapcsolat, hanem az oda- vissza ható szeretethullámok örök körforgása, amely egyre mélyíti és bensőségebbé teszi a kapcsolatot...

Néha kérdezzük meg magunktól: Barátomnak tekintem Jézust? Mindent megteszek ezért a barátságért? Tudok-e feltétel nélküli szeretettel fordulni mások felé, a testvéreim felé?

Hiszem, hogy ha így tudunk élni, teljesül az, amit Jézus kívánt: „Az én örömöm legyen tibennetek, és az örömötök ezzel teljes legyen!”

